

Kursdeltakerne ved Hamar læringscenter kommer fra ca. 39 forskjellige land. Det er flest fra europeiske land, men Syria har den største gruppa med 23%. Syria ligger i Midt Østen i Asia.

Deretter følger Eritrea (11,6%), Somalia (6,6%) og Polen (5,6%).

Alamgir i Skole 3-klassa undersøkte dette for oss. Blerina hjalp til med statistikken.

Det er Skole 3-klassa som har laget denne skoleavisa og håper mange vil lese den.

Du kan blant annet lese om:

- Olaf som blir pensjonist
- hvordan det var å komme til Norge
- barnehagen og skolen i Norge
- fine jobb-tips
- lese om en praksisplass

Bildet, til høyre, er av Olaf Engsbråthen som har blitt pensjonist.

Bildet under: NAV kan du blant annet bruke for å finne jobb.

Pensjonist

I Norge er vanlig pensjon-salder 67 år, men det er mulig å fortsette i jobben til for eksempel 70 år.

Intervju med lærer Olaf Engsbråthen

Bao og Salah, Skole 3

Takk for at vi fikk stille deg noen spørsmål.

Hvor mange år har du jobbet ved Hamar læringscenter?

Jeg har jobbet i tretten år.

Bilde: Olaf med Hamar læringscenter på Norsk Folkemuseum i Oslo i juni 2019.

Hva synes du om å jobbe med innvandrere?

Jeg har likt å jobbe med språk med innvandrere.

Jeg har vært innvandrer selv fordi jeg har bodd på Island.

Hva vil du bruke tiden til når du blir pensjonist?

Jeg vil ha en aktiv fritid. Jeg vil jobbe i ei kirke sammen med kona mi. Jeg vil også trene mer på treningssenter. Kanskje jeg vil reise litt med familien min og med grupper. Jeg vil lese mer bøker. Av og til vil jeg besøke skolen, for jeg liker denne skolen.

Hva vil du savne fra jobben?

Jeg vil savne kollegene mine og elevene på skolen.

Synes du tretten år har gått fort?

Ja, jeg synes det har gått veldig fort!

Takk for intervjuet og lykke til med pensjonist-tilværelsen!

«Optimist»

Katherine, Skole 3

Artisten Jahn Teigen sang «Optimist» i Melodi Grand Prix i 1989. Den 27. september fylte han 70 år.

Dette er min første norske sang. Da jeg ennå var i Spania, sendte faren min meg denne sangen fordi han ville at jeg kunne kjenne det norske språket. Derfor elsker jeg «Optimist». Jeg forstår egentlig ikke hele sangteksten, men jeg føler at sangen er en slags nasjonalsang for livet mitt her i Norge.

Jeg har flyttet hit, jeg måtte forlate alt og begynne på nytt. På grunn av dette, må jeg være optimist. Mange ganger når vi drar til Sverige noen helger, hører vi på musikk. En av favorittlåtene mine vil alltid være «Optimist».

Her kan du selv lese sangen:

---

*Jeg står i mørke og skimter lyset i det fjerne
Det er så kaldt jeg søker varme fra en stjerne
Jeg tenker opp når jeg er nede for jeg er en optimist*

*Jeg har et håp hver gang jeg går omkring i blinde
Det finnes en sol i oss som snart skal begynne å skinne
Som får meg opp når jeg er nede om og om og om igjen*

*Jeg har en drøm at vi tar vare på hverandre
Og gir det beste i oss selv til alle andre
Jeg tenker opp når jeg er nede om å om å om igjen*

*Optimist, jeg vet det går bra til sist
Så lenge jeg lever her, er jeg en optimist
Jeg er en optimist*

*Jeg har en tro jeg har ett mål som jeg skal finne
Jeg har en kraft, og det er viljen til å vinne
Det får meg opp når jeg er nede om og om og om igjen*

*Vil at livet blir en dans i lyset
En dans for håpet og en dans for gleden
En dans i frihet og en dans for freden
Det skal gååååååååååå*

*Optimist, jeg vet det går bra til sist
Så lenge jeg lever her, er jeg en optimist*

*Tekst: Jahn Teigen, Ove Borchstein og Knut Meiner. Melodi: Jahn
Teigen*

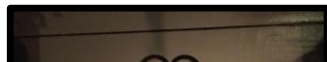
Å være optimist er en veldig viktig egenskap. Du kan være trist, men likevel kan du alltid

se en positiv side ved alt. Hvis du også har en optimistisk person ved siden av deg, overføres gleden. Optimisme hjelper folk i å lykkes. Det er god medisin i å holde seg mentalt sunn, for da føler vi oss sterke og fortsetter alltid å tenke positivt selv om vi får problemer. Vanskelige situasjoner spiller ingen rolle, for hvis vi har viljestyrke, kan vi alltid vinne.

Røde Kors

Salah, Skole 3

Jeg møtte Røde Kors første gangen da jeg hadde begynt i introduksjonsprogrammet. Jeg har blitt medlem i Røde Kors. De planlegger flere aktiviteter for oss. Vi møter to ganger i måneden, og vi snakker sammen om den norske kulturen på norsk. Jeg har lært mye om språket og den norske kulturen. De har gitt oss tilbud om svømmekurs der vi lærte å svømme. De planla en tur til en familiepark, og det var en veldig gøy tur for barna våre. De hadde god mulighet til å leke. Deltakere i Røde Kors jobber som frivillige. Jeg setter stor pris på det fordi ikke alle vil bruke tida på frivillig arbeid.

Å være flyktning

Raafat og Hawraa, Skole 3

Det er vanskelig å bli tvunget til å forlate familien, boligen, vennene, minnene, hjemland og alt på grunn av krig. Mannen min og jeg, som mange syriske, flyktet fra Syria til Norge. På veien måtte vi gå gjennom farlige steder som skoger, fjell og ulike land for å få trygghet. Vi måtte også bruke båt.

Da vi ankom Norge, trodde vi at alle vanskeligheter var slutt, men vi fikk andre problemer. Det største problemet var å leve i asylmottak i over to år. Vi var ensomme og hadde angst og stress for at vi ikke kunne få oppholdstillatelse.

Det var mange ting å tenke på i et nytt liv, i et nytt samfunn, ny kultur, nytt språk, utdanning og jobb. Den verste følelsen var å være en flyktning.

Etter hvert vil alt gå bra, men vi må være tålmodige og slite for å få et bedre liv og tilpasse oss det norske samfunnet og følge lover og regler og fokusere på fremtiden.

Bilde: Klimaet kan være en utfordring.

Kjærlighet

John, Skole 3

For ni år siden var jeg i hjemlandet mitt. En dag møtte jeg en norsk kvinne som heter Åse. Det var ikke kjærlighet ved første blikk. Hun var i Haiti for å jobbe. Vi hilste kort, og det var alt. Vi hadde ingen kontakt før i 2015. Da kommenterte Åse et bilde fra Haiti som jeg la ut. Det var starten på et nytt kapittel i mitt liv. Vi reiste mellom Florida og Norge i to år. Dette var ikke noe problem fordi jeg hadde en fleksibel jobb.

I 2017 kom vår lille sønn Yohannes til verden. Da ble det vanskeligere å reise. Vi bestemte oss for å flytte til Norge. Nå bor jeg i Norge, og jeg er far og ektemann. Jeg konsentrerer meg om nåtida og framtida og har et godt liv.

Bildet viser John og kona Åse med Yohannes.

Barnehagen i Norge

Thao, Skole 3

Dattera mi heter Elsa. Hun er 30 måneder og er ei energisk jente. Den første dagen var hun i barnehagen i bare to timer for å venne seg til alt. Hun gråt ikke, men var veldig glad. Men den andre dagen gråt hun fordi hun ville være i barnehagen mer. Lærerne lo mye.

De sa det ikke var slik som barna de vanligvis har i barnehagen, pleier å gjøre.

Så da dattera mi begynte å gå i barnehagen, var det ikke vanskelig. Jeg er fornøyd med dette.

Det er fire ansatte på hennes avdeling med 13 barn. De kan leke ute og gå på tur.

I Vietnam er det bare to ansatte på en avdeling med 25 til 30 barn. Det er vanskelig å passe på mange barn. Så det er sporadisk tilfeller av vold i barnehager. Heldigvis er det ikke lov til å slå i Norge, og jeg bekymrer meg ikke for dette.

Dessuten leker ikke barna ute i Vietnam, bare inne i barnehagen.

Bilde: Ute i Lundbo barnehage

Skolen i Norge

Samiha, Skole 3

I Norge begynner barna på skolen når de er seks år gamle. Skolen i Norge er obligatorisk. Det betyr at alle barn må gå på skolen.

Elevne går sju år på barnetrinnet. Deretter er de tre år på ungdomstrinnet. I skolen er det mye samarbeid mellom skolen og foreldrene. Det er vanlig med to foreldremøter og to elevsamtaler i året.

Etter grunnskolen går elevene tre eller fire år i videregående skole. Alle ungdommer har rett til å gå på videregående skole. På videregående skole får elever karakterer som går fra 1 til 6, og 6 er best. De har prøver og får tilbakemeldinger.

Videregående skole kan føre til studiekompetanse eller yrkeskompetanse. Har man studiekompetanse, er det mulig å gå på høyskole eller universitet.

Bilde: Skolen i Norge har egne elevråd og klassene har tillitsvalgte.

Hamar læringscenter har et deltakerråd.

Leder er Aluel J. Mum og nestleder er Raafat Faraj.

Tips for å søke jobb Patcharaphan Sandin, Skole 3

Patcharaphan gir noen tips om hvordan du kan finne jobb. På bildet er hun på arbeidsplassen iført arbeidsklær. Til høyre er NAV-kontoret på Hamar.

1. Skrive CV

2. Søke jobb, være jobbsøker

hos Nav

3. Ta en beslutning om

hvilken jobb som er tilgjengelig for deg og gå etter den.

4. Gå inn med CV og be om en jobb direkte. Så mange steder som mulig.

5. Vent på svar og forsett å søke jobb.

6. Skriv på sosiale medier for eksempel på Facebook-marked, noen kan trenge hjelpen din. For eksempel: rengjøring av huset, matlagning, passe på hunden.

7. Søk etter praksisplass, bare ring og spør eller gå

med CV-en din. Kanskje de trenger din assistanse eller hjelp.

8. Ikke bare vent på Nav for å få praksis. Når du har fått jobb, kan du informere Nav, ha møte med begge og inngå en kontrakt.

9. Jobb med positiv energi og smil.

10. Hvis du jobber godt, vil sjefen gi deg en god referanse.

Bilde: Mange arbeidsplasser har id-kort

<https://www.uio.no/studier/karriere/finn-jobben/utlysninger/jobbportaler.html>

Dette er en internett-lenke som har en jobbside.

Praksisplass

Wahiba, Skole 3

Da jeg kom til Norge, forsto jeg ingenting og følte meg dum. Men da jeg begynte på skolen, begynte jeg å forstå litt, og jeg ble kjent med noen venner. En dag spurte jeg meg selv hvorfor jeg ikke kunne gå til skolen som ligger ved siden av huset mitt, og spørre om praksisplass. Jeg reiste meg opp og gikk dit.

Jeg snakket der med ei dame, sjefen på SFO, og jeg fikk praksisplass.

Først ble det litt kjedelig fordi jeg ventet i to måneder på politiattest. Etterpå fikk jeg det, og jeg jobbet tre dager i uka der. Jeg har snakket og lekt med barn, og det ble morsomt og gøy.

Barna hjelper meg mye med å snakke norsk. Jeg liker så godt norske barn fordi alle er nysgjerrige og flinke. Noen spurte meg hvorfor de ikke kan se håret mitt, noen spurte hvorfor jeg ikke snakker samme dialekt som dem, og noen spurte hvor jeg kommer fra.

Nå forsetter jeg på SFO mandag og onsdag, og jeg fikk også jobb som vikar der. Derfor blir jeg kjent for alle barna som bor i Øvre Vang. Noen ganger sitter jeg på sofaen og ser på tv, og jeg hører barna som går utenfor si, at der bor Wahiba.

Å være selvstendig næringsdrivende

Yrke: kunstner

Aga, Skole 3

Kunstneryrket er veldig spennende, men vanskelig. Du trenger mye energi, pasjon og god organisering. Dette yrket er freelancer. Hvis du har en idé og også vet hvordan du skal gjøre det, har du jobb!!

Hvis du vil kan du starte bedrift. Husk! Du må tjene penger.

Du må jobbe, du må lage alle tingene som du liker : skulptur, maleri, foto, grafikk og tegning, men du kan ikke spise maling eller gips!!!

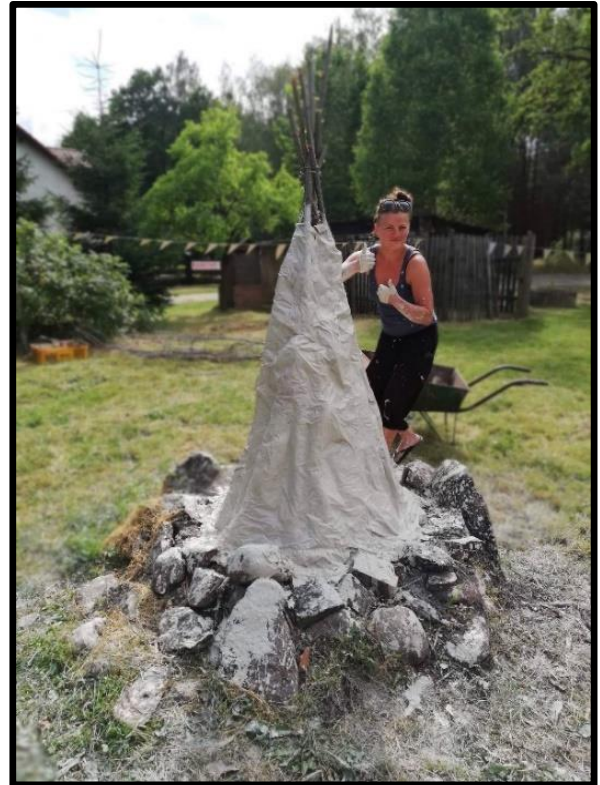
Du trenger mye inspirasjon som du alltid leter etter overalt. Det er lurt å bli medlem i en kunstforening.

Kunstforeninger vil kunne hjelpe deg.

For eksempel til å arrangere utstilling, hvor du kan møte andre kunstnere og prate om kunst eller livet ellers. Når du har utstilling i et galleri, får du vist deg fram og har mulighet til å selge verkene dine.

Hvis du lager gode produkter og har utstillinger og dessuten utdanning, kan du få et stipend i Norge. Men først må du skrive mange søknader.

Men ikke bekymre deg, jobb og kos deg! Ha glad kreativitet, fordi mange mennesker venter på noe fint og morsomt som du har laget eller skal lage.

Bildene: Kunstneren Aga i arbeid. Hun har verkstedet
«Veldreid Keramikk» på Hamar.